

Pauli Pylkkö

Fennomanian umpikujasta nykysuomalaiseen itsepetokseen

Vaikka Pylkkö olisikin tekopyhä ja hysteerinen saunafilosofi, ei Kurjen filosofointi ("Filosofia, kieli ja valta: Vastaus Pauli Pylkkölle", tässä *niin & näin* -lehden numerossa) siitä merkittävästi vahvistuisi tai parantuisi.

Pylkkön oletetut psykologiset ongelmat eivät pelasta Badioutakaan, jonka professorinpallilla on melko samanlainen poliittinen tilaus kuin Kurjen halveksimalla "analyttisellä" filosofialla Suomessa. Ilmaistakseni asian saunafilosofille sopivalla tyyllillä: vasemmisto-lacanalaisuus on analyttisen filosofian perspuoli. Valistuksellinen psyko-emansipaatio ja tekninen käsite-emansipaatio ovat munaskuiltaan yhtä.

Pylkkön oletetut luonteenheikkoudet eivät tee Kurjen ja Badioun ajattelua kiinnostavammaksi tai eloisammaksi; Kurki psykologisoii peitelläkseen, ettei kykene kohtaamaan Pylkkön väitteiden ajatuksellista sisältöä. Näin Kurjen vastine helposti ennustettavalla tavalla kiertää ongelmaa koskaan sitä kohtaamatta.

Ongelma on, ettei suomenkielillä voida missään laadullisesti vaa-

tivassa mielessä käsitellä filosofisia kysymyksiä; ettei Suomi voi kulttuurisesti kuulua Eurooppaan; että fennomaaninen ohjelma on katastrofaalinen munaus, jota Kurjen käännöspolitiikka (ja ylipäätään nykysuomalainen kulttuuri- ja tiedepolitiikka, esimerkiksi *niin & näin* -lehden pääkirjoitusten linja) edelleen toistaa ja vahvistaa.

Filosofinen työ vaatii äidinkielenomaista suhdetta indoeurooppalaiseen kieleen, koska filosofisten ongelmien juuri ja alku on indoeurooppalaisten kielten rakenteissa.

Ilmaistakseni tilanteen kielellä, jota Kurkikin ymmärtänee, mutta joka on hyväksyttävissä vain propedeuttisena ensiaskeleena: suomenkielen rakenne estää filosofisten kysymysten luovan käsittelyn. Parempi olisi sanoa: suomen rakenteettomuus estää filosofian ongelmien ajattelemisen.

Kurjen väite, että filosofian kurjuus Suomessa johtuisi vain kulttuurin nuoruudesta ja yliopistovir-

” Suomessa ei tänään puhuta suomea, eikä

Suomessa asu tänään ainuttakaan suomalaista. Fennomaaninen ohjelma perustuu ajatusvirheelle, joka on hyvin edullinen Euroopalle eli Amerikalle, mutta kohtalokas niille, jotka asuvat Suomessa ja puhuvat kieltä, joka oli alunperin suomea. Tämän virheen takia Helsingin yliopisto on kolmannen luokan amerikkalainen satelliitti - ja tulee sellaiseksi jäämään.”

” Filosofinen työ vaatii äidinkielenomaista suhdetta

indoeurooppalaiseen kieleen, koska filosofisten ongelmien juuri ja alku on indoeurooppalaisten kielten rakenteessa. Ilmaistakseni tilanteen kielellä, jota Kurkikin ymmärtänee, mutta joka on hyväksyttävissä vain propedeuttisena ensiaskeleena: suomenkielen rakenne estää filosofisten kysymysten luovan käsittelyn. Parempi olisi sanoa: suomen rakenteettomuus estää filosofian ongelmien ajattelamisen.”

kojen nimityspolitiikasta, on hallintomiehen väistöliike ylivoimaisen ongelman edessä.

Itse ongelmaan Kurjella ei ole muuta sanomista kuin että metafysiikkaa ei ole. Kuitenkin hän hyökkää hyvin kiivaasti Suomessa harjoitettua ”analyttistä” filosofiaa vastaan. Hän ei siis kaikesta päätellen hyökkääkään analyttisen filosofian metafysisiä ajatustottumuksia vastaan. Niitä kun ei kuulema ole. Ehkä tämä Kurjen asenne ei ole niin yllättävä – onhan marxilaispohjainen filosofia kritiikkittömän teknomyönteistä ja sen pohjana oleva ihmiskäsitys valistuksellisesti emansipatorista, siis lopultakin eurosentriltä metafysiikaltaan yhtä analyttisen filosofian kanssa. Ilmeisesti Kurki kiistää myös sen, että modernin tekniikan, erityisesti tietotekniikan, ajatustottumukset hallitsevat nykytiedettä ja nykyfilosofiaa – ja yliopistoa. Ilmeisesti hän kiistää mekanististen ja teknisten ajatustottumusten vallan nykymaailmassa ylipäätään. Kurjessa on profesoriainesta.

Kurki on siis oikealla paikalla, tekemässä ”ylpeänä” teknistä metafysiikkaansa yliopistolla. Niinpä hän luonnehtii Pylkön väitteitä ”aksiomeiksi” ja ”propositioiksi” ja etsii Pylkön tekstin kudoksesta ”loogisia seurauksia”. Turhautunut loogikko on siirtynyt hallintomieheksi estetiikan laitokselle. Sieltä hän julistaa, että eurooppalaiset totuudet pätevät Suomessa. Vahvimaksi totuuskandidaatiksi hän valitsee mekaniikan kaavan $f = ma$ (Newtonin toinen laki).

No, kaava ei päde Suomessa, koska se ei päde missään. Joku voisi kertoa Badiouille uutisen: Kvanttiteoria *kumosi* (propedeuttisista syistä valittu termi) kaavan pätevyyden Euroopassa yli seitsemänkymmentä vuotta sitten. Kurjen kakkoskandidaatti universaalitotuudeksi, ” $1+1=2$ ”, viittaa siihen, ettei Badiou tunne Skolemin ja Gödelin elämäntyötä.

Kurjen polemiikki alkaa saada koomisia piirteitä siinä välillä, että *Vapaustutkielma* on ehkä tunnetuin yritys kyseenalaistaa sekä klassisen mekaniikan että alkei-

saritmetiikan universaaliksi tekeytyvä eurooppalainen valta. Kun vielä muistaa Kurjen harrastaman vahvan subjekti-predikaatti-metafysiikan edellisestä kirjoituksesta, alkaa ihmetellä, mikä oikeastaan erottaa Kurjen näistä ”analyttisistä” filosofeista, joita hän hullunkurisesti kutsuu ”positivisteiksi”. Vastaus: korkeintaan hallintomiesten pienten erojen narssi.

Pylkkö voi olla tekopyhä hysteerikko, mutta hänen väitteensä eivät ole aksiomeja eivätkä propositioita, eikä hänen vastineensa ajatuskuudelma ole aksiomaattinen systeemi. Aksiomatointi on jopa matemaattisena ohjelmana kyseenalainen ja sen rajoitukset ovat viimeistään Gödelin jälkeen olleet yleisesti tunnettuja. Lukea Pylkön tekstiä aksiomatointiyrityksenä edustaa massiivista torjuntaa, akateemista itsesensuuria, epätoivoista yritystä takertua ajatuskehikkoon, joka estää Pylkön tekstin kuulumisen. Yritys pakottaa filosofista ajattelua aksiomaattiseksi on niin outo, ettei Linkolan lisäksi kukaan muu Suomessa (ei varsinkaan analyttisen filosofian piirissä) liene sellaista viime aikoina ehdotellut.

Turhautunut aksiomaattikko sulkee sitten silmänsä siltä ahdistavalta, suorastaan tuskalliselta väitteeltä, etteivät suomalaiset kuulu Eurooppaan. Fennomaanisen ohjelman umpikujasta Kurki pystyy sanomaan yhtä vähän kuin suomenkielen ontologisesta nihilismistä, kääntymättömyydestä ja ainutkertaisuudesta. Käyttääksemme jälkibehavioristista ilmaisua, jonka Kurki on lainannut Wittgensteiniltä: Kurki ei pysty myöntämään, että suomenkielinen kulttuuri on eurooppalaiseen nähden ’yksityinen’ (Pylkön hysteriakiellellä: ’ainutkertaisesti kääntymätön’).

Vastaväitteiden puutteessa Kurki vetoaa auktoriteetteihin: Badioun täytyy olla oikeassa ja Pylkön väärässä, koska Badiou on professori kuuluisassa ranskalaisessa yliopistossa ja Pylkkö vain kustavilainen kylähullu, josta kukaan ei ole mitään kuullut. Näin saarnaa Kurki, totuuden militantti, joka pitää itseään vieläpä hyvin rohkeana.

Tähän Kurjen auktoriteettihaikuiseen uskontunnustukseen peittyvät sitten Pylkön vastineen sisältö, käännöksen ongelman tarkastelu fennomaanisessa umpikujatilanteessa. Kurki ei huomaa olevansa nappula isoisten pelissä: Suomalainen nykykulttuuri, fennomaanisen ohjelman tulos, on Euroopasta ohjattua valtapolitiikkaa, jonka talutushihnassa suomalainen sylikoirayliopisto heiluttaa töpöhäntäänsä. Miksi ihmeessä ranskalainen filosofi syövyttäisi katederinsa kaiteita, valtansa perustuksia, ja alkaisi opettaa meille, että eurooppalainen filosofia ei ole käännettävissä ei-eurooppalaisille kielille, ja että filosofiaa ei voi tehdä suomenkielellä. Badiou maksimoi valtansa; Kurki sulkee silmänsä ja korvansa ja alkaa psykologisoida Pylkön oletetuilla heikkouksilla.

Jos Pylkkö on hysteerinen ja teokopyhä saunafilosofi, on Kurki isoisten juoksupoika asialla, jonka lankoja ja solmuja ei edes vielä ymmärrä. Kylähulluilla on omat ongelmansa, juoksupojilla omansa.

Pylkkö myöntää, että Kurki osoittaa hysteria-käsitteellään *johonkin*, mikä on olemassa ja vaikuttaa Pylkössä. Mutta tätä jotakin, suomalaista hulluutta, ei selitetä pariisilaispsykoanalyttikkojen termeillä.

Hulluuskin on Suomessa paikallista, kääntymätöntä ja ainutkertaista. Pylkön hulluudesta liukuu lacanilainen fraseologia kuin vesi allin selästä. Sielunhoito elpyy Suomessa satavuotisesta koomasta, jos Wienin ja Pariisin ylemmän porvariston seuraleikit jätetään omaan arvoonsa ja kosketus merkillisyyteen löydetään uudelleen.

Kurki on lainattuine psykotermeineen juoksupoika kulttuurisen kansanmurhan ja mentaalisen kolonisaation jättiläispelissä. Jos Suomi alistuu rooliinsa valkoisena neekerinä, Suomessa tuotettu kulttuuri tulee aina olemaan sekundaaria ja Suomessa puhuttu kieli, jota Kurki sekaannuksissaan kutsuu 'suomeksi', tulee jähmettymään kaksijakoiseksi pidginiksi, mitä se tänään on.

Suomessa ei tänään puhuta suomea, eikä Suomessa asu tänään ainuttakaan suomalaista. Fennomaaninen ohjelma perustuu ajatusvirheelle, joka on hyvin edullinen Euroopalle eli Amerikalle, mutta kohtalokas niille, jotka asuvat Suomessa ja puhuvat kieltä, joka oli alunperin suomea. Tämän virheen takia Helsingin yliopisto on kolmannen luokan amerikkalainen satelliitti – ja tulee sellaiseksi jäämään.

Ei tietenkään ole mikään sattuma, että fennomaanisen ajatustavan taustalla vaikuttaa sama eurooppalaisen kolonisaation arkkifilosofi kuin marxilaisuuden ja Badioun taustalla: Hegel. Hegel universalisoi eurooppalaisen paikalliskulttuurin yleismaailmalliseksi mukarotuuksi ja kutsui sitä hengeksi (*Geist*). Tämä henki nielaisi suomalaisen kulttuurin, jonka kääntymätön alue on koteloitunut traumaksi nykysuomalaistenkin sieluun. Tämän trauman lacanilainen analyysi on silkkaa kulttuuri-itsemurhaa.

Pylkkö ei tahdo takaisin äidinkohtuun. Hän on jo siellä. Ja mitä muuta Schellingin erottamattomuus ja perustattomuus on kuin dialektisen ajatuksen voimalla saavutettu yhteys äidinkohtuun! Ei vertaus ole huono – keho on teoria, joka sen selittämiseksi on lainattu Pariisista siirtomaihin kurittamaan kylähulluja. Kurjen torjuntastrategia (psykodiagnostiikan käyttö poliittisena ampumaseena) on tuttu kaikille, jotka tuntevat freudilaisen liikkeen varhaishistoriaa. Sata vuotta myöhemmin Kurki yrittää samaa poliittista manööverää Suomessa. Pylkkö etsii vihollista mutta löytää nurrupoikia.

Schellingin ajattelu *Vapaustutkimuksessa* ei kuulu modernin eurooppalaisen filosofian (Descartes, Leibniz, Kant) ydinalueelle, missä subjektin itsetietoisuus ja tietoisuuden varmuus on keskeinen aihe; Schelling on lähempänä kerettiläisyyden rajoilla liikkunutta kristillistä mystiikkaa (Mestari Eckhardt, Jacob Böhme, Franz Baader), jolla on vahvat ajatukselliset siteet gnostilaiseen perinteeseen.

Koska juutalaisuuden juuret ovat Euroopan ulkopuolella, esimerkiksi etuaasialaisissa luonnonkultteissa ja Kaksoisvirtainmaassa, voidaan kristillisyydestä, joka on pystynyt vapauttamaan itsensä eurooppalaisesta ydinmetafysiikasta, saada liittolainen eurooppalinnaketta vastaan.

Schellingin suomentaminen palvelemaan amerikkalaista ja ranskalaista nykykeskustelua ei ole edes "raiskaimista" vaan akateemista viihdettä ja hallintomiesten pehmopornoa.

Kurjen torjunta on ymmärrettävää: nuorison on aina uskottava johonkin; sille pitää tarjota toivoa, eli kuten Kurki itse sanoo, sille on suotava "edes suomalaisen filosofian tulevaisuus". Mutta usko suomalaisen filosofian tulevaisuuteen on itsepetosta, ja katederilta esitettyä petosta, jonka rinnalla Uunin "harhaanjohtava mainonta" vaikuttaa kaskulta. Uuni tulee uteliaana odotamaan Kurjen lupaamaa fennomaanista Schelling-käännöstä. Se tulee varmaankin tyydyttämään yliopistopiirejä, jotka ovat nenää myöten sitoutuneet fennomaaniseen illuusion ja sen aarreaitan rikastuttamiseen.

Yliopisto on myynyt sielunsa markkinavoimille ja tuotantokoneistolle. Kun Helsingin yliopiston rehtori avoimesti ajaa Lissabonin strategiaa voidaan yliopistoa vielä ehkä kutsua tiedeyhteisöksi, mutta harjoitettu tiede ei enää ole totuudensintää. Aikaisemmin oli tiedettä historiallinen materialismi; tänään samat miehet tekevät käsiteanalyysiä, toteuttavat Lissabonin strategiaa ja kutsuvat tieteksi tuotannon ja kilpailukyyn kasvattamista.

Mutta markkinavoimien ja tuotantokoneiston luonnetta ei voida ymmärtää sen paremmin marxilaislähtöisillä ajatustavoilla kuin analyttisillä käsitepeleillä. Kurjen sivistynyt eurooppalaisuus ja snellmanilainen vasemmisto-lacanismi on Lissabonin strategian humanistinen peitenimi eikä tarjoa muuta kuin puudutusainetta yliopiston itsekastraatioon.

Totuuden militanteista on tullut teknototuuden milliisejä, tuotannon ja kuluttamisen koneiston vahtikoiria. Nuori sukupolvi on nyt kesytettympi kuin koskaan.